
FOREBYGGELSE AF MÆLKEFEBER HOS ØKOLOGISKE MALKEKØER

V. HEIDI VOSS, INGER ANNEBERG OG MOGENS A. KROGH.

FODRINGS DAGEN I HERNING, 5. SEPTEMBER 2017

PROJEKTET ER FINANSIERET AF MÆLKEAFGIFTSFONDEN

UDFORDRINGEN OG BAGGRUNDEN

Studier viser, at økologiske besætninger har en højere forekomst af mælkefeber end konventionelle.

Forskelle som menes forklaret ved afgræsning, og særlige krav til fodermidler og tilskudsprodukter. Studier har også vist betydelige forskelle mellem mælkefeberforekomst i besætninger, uden at forklare hvorfor.

- Konventionelle: 3,95%
- Økologiske: 5,2%
- Variation 0 – 9,3% (alle laktationer) *

FORMÅLET

Formålet med dette projekt er at udvikle "Best Practice" for håndtering af mælkefeber, samt at identificere de mulige barrierer for mælkefeberforebyggende tiltag i økologiske besætninger.

Altså en producentbaseret "Best Practice" tilgængelig på internettet

PROJEKT OPSÆTNING

- Fase 1: En interviewrunde med efterfølgende resultatopgørelse.
- Fase 2: Afholdelse af en workshop med rådgiverne, hvor resultaterne for fase 1 fremlægges og diskuteres, for derved at få yderligere input til fase 3.
- Fase 3 (i besætningerne):
  - ▶ Præsentation af eksperternes bud skal overfor udvalgte landmænd
  - ▶ Dybdegående interview og ”on farm registreringer”
  - ▶ Udfærdigelse af ”Best Practice”

PROJEKT STATUS

Ringet til 100 landmænd med mere end 100 registrerede køer

56 interviews

- 2 fra Sjælland,- 54 fra Jylland
- 18 besætninger med mere end 200 køer,- 38 under
- 3 kvinder,- 53 mænd
- 5 jersey, 2 RDM, 37 Holstein og 12 krydsninger

FOREKOMST AF MÆLKEFEBER 2016

- Fra 0-14,9% (3.kalvs og ældre/ antal kælvninger pr. besætning)
- 13 besætninger har færre end 2%
- 17 besætninger har 2-4,9 %
- 23 besætninger har mellem 5 og 10%
- 3 besætninger har mere end 10%

DATA OPSAMLING

Kvalitative - i form af svar fra telefon interview

Kvantitative - i form af optælling af svar fra telefoninterview

Kvantitative - i form af data fra Kvægdatabasen fra de 56 besætninger

KVALITATIVE OG KVANTITATIVE DATA

Baseret på svar fra de interviewede landmænd

- Problemerkendelse: "Har du problemer med mælkefeber?"
- Forebyggelse: "Forebygger du mælkefeber?"
- Praktiske procedurer: "Dine praktiske rutiner?"

”HAR DU PROBLEMER MED MÆLKEFEBER?”

- Lidt i perioder. Ikke de store problemer, det er tit de gamle køer og mest om sommeren.
- Ja, - men ingen dør. Alle får en snert.
- Har været meget plaget af det, - management fejl. Det har kostet os rigtig mange penge.
- Nej..- ja det synes min dyrlæge. Det er de gamle og lidt fede køer der får det. 4. laktation og ældre...
- Nej ,- ikke siden speciel goldkofodring er taget i brug

”FOREBYGGER DU MÆLKEFEBER?”

- 9 svarer de forebygger med goldkomineraler
- 34 svarer de forebygger med separat goldkoblandning
- 6 svarer de anvender orale calcium produkter
- 7 svarer at de ikke forebygger

”DINE PRAKTISKE RUTINER?”

- 5 bruger huldvurdering til bestemmelse af afgoldningstidspunktet
- 11 klovbeskærer rutinemæssigt inden afgoldning
- 15 malker rutinemæssigt ikke koen de første 24 timer efter kælvning
- 42 udsætter ikke køer på grund af tidligere problemer med mælkefeber og fede køer

KVALITATIVE VS KVANTITATIVE

Svar fra interviews i forhold til data fra kvægdatatabasen

- Sommer- og vinterfodring i goldperioden
- Rådgivning modtaget fra konsulenter, staldskoler, ERFA grupper og/eller dyrlæge

SOMMERFODRING AF GOLDKØER

Fodring	Antal	Høj forekomst	Lav forekomst
Primært afgræsning	20	17	3
Fodres som vinter	20	6	14

- Primært afgræsning + evt. suppl. (kofoder, kviefoder, goldkomineraler, stråfoder, ensilage)
- Meget begrænset afgræsning samt sideløbende fodring som om vinteren

”Primær afgræsning” øger risikoen for mælkefeber*

VINTERFODRING

Fodring	Antal	Høj forekomst	Lav forekomst
Goldkoblanding	20	11	9
Andet foder	20	11	9

- Goldkoblanding
- Andet foder(kofoder, kviefoder, goldkomineraler, stråfoder, ensilage)
- Forekomst af mælkefeber er uafhængig af vinterfodring

Uventet: Fokus på vinterfodring i 3 fase!!

RÅDGIVNING

Modtaget rådgivning	Antal	Høj forekomst	Lav forekomst
Ja (dyrlæge, konsulent ERFA, staldskole)	20	15	11
Nej	20	5	9

- 75 % med høj forekomst af mælkefeber svarede: Ja
- 55 % med lav forekomst af mælkefeber svarede: Ja
- Rådgivning øger risiko for mælkefeber*?

- **At besætninger med problemer efterspørger rådgivning?**

KVANTITATIVE DATA

Baseret på data fra Kvægdatabasen

- Dødfødte kalve og døde inden 1 døgn
- Ydelse
- 2015/2016

KALVEDØDELIGHED

Dødfødte kalve(3,4,5)	Antal	Høj forekomst	Lav forekomst
Høj dødelighed (> 5%)	10	9	7
Lav dødelighed	10	1	3

- Variation: 0,43 – 14,29 %
- Ikke forskel på kalvedødelighed i besætninger med hhv. høj og lav forekomst
- **Relevant at se på kalvedødelighed og mælkefeber på ko niveau**

YDELSE (ANTAL MALKEDAGE)

Ydelse	Antal	Høj forekomst	Lav forekomst
Høj ydelse (> 10.000 kg)	10	6	6
Lav ydelse	10	4	4

- Variation mellem 8031- 12738
- Ikke forskel på forekomst af mælkefeber på besætninger med hhv. høj og lav ydelse
- **Relevant at se på høj ydelse og forekomst af mælkefeber på ko niveau**

SAMMENHÆNG TO ÅR IMELLEM

Sammenhæng 15/16	Antal
Høj i 15 og 16	17
Lav i 15 og 16	28

- Variation 2015: 0- 15,5 %
- Variation 2016: 0- 14,9%
- Høj forekomst: mere end 6%
- **Der er klar sammenhæng på placering i høj vs. lav forekomst i 2015 og 2016**

KONKLUSION / SAMMENFATNING

- Fodring af goldkøer i vinterperioden, skal undersøges nærmere (I relation til fodersammensætning/sammenblanding)
- Stærk reduceret græsfodring om sommeren suppleret med samme foder som anvendes om vinteren nedsætter risiko for mælkefeber
- Forekomst af mælkefeber er ikke påvirket af ydelsesniveau og kalvedødelighed (på besætningsniveau)
- Der er sammenhæng mellem forekomst af mælkefeber i besætninger (sml. 2015 og 2016)

LÆS MERE

Rapporten er tilgængelig på:

www.au.anis.dk

Senere på året bliver "Best Practice" også tilgængelig her.

AARHUS
UNIVERSITET

